

Projektin hallinnan tietotaitojen hyväksiluku syventäviin opintoihin

Ohje hyväksilukua hakevalle, 5.5.2015

Jukka-Pekka Santanen, santanen@mit.jyu.fi

Jyväskylän yliopisto, tietotekniikan laitos

1 Syventäviä projektiopintojaksoja ja niiden suoritustapoja

Jyväskylän yliopiston tietotekniikan laitoksen FM-tutkinnon pääaineen syventäviin opintoihin kuuluu **projektiopintojaks**ona (10–15 op)

- *TIES405 Sovellusprojekti,*
- *TIES468 Koulutusteknologian projektiopinnot,*
- *TIES475 Syventävä peliprojekti tai*
- *TIES505 Tutkimusprojekti.*

Opiskelijat saavat kyseisillä opintojaksoilla käytännön tietotaitoja ja kokemuksia

- valitsemansa suuntautumisvaihtoehdon tai maisteriohjelman työtehtävistä,
- projektin suunnitelmallisesta ja hallitusta läpiviennistä,
- projektin ryhmätyöstä, jäsenten vuorovaikutuksesta ja johtamisesta sekä
- projektin suullisesta ja kirjallisesta viestinnästä.

Suurin osa tietotekniikan maisteriopiskelijoista suorittaa häneltä tutkintovaatimuksissa vaaditun **projektiopintojakson ohjatusti** laitoksella. Opiskelija saattaa kuitenkin omata **käytännön kokemusta suuntautumisvaihtoehdonsa projektista** työelämän tai harrastustensa kautta. Tällöin ohjatusti suoritettu projektiopintojakso ei välttämättä toisi opiskelijalle olennaisia uusia oppittuja tietotaitoja ja kokemuksia. Projektiopintojakso saattaa olla **korvattavissa aiemmin läpiviedyllä projektilla**. Korvausmahdollisuudesta voi tiedustella kyseisen projektiopintojakson tentaattorilta, joka myös tarkastaa opiskelijan laatiman raportin ja hyväksyy opintosuorituksen.

Opiskelija saattaa omata käytännön projektikokemusta, mutta **projektiopintojakson korvausehdot täyttyvät ainoastaan osittain**. Esimerkiksi projekti voi poiketa kohdealueeltaan tai tuloksiltaan projektiopintojaksolla vaaditusta tai se on työmäärältään vaadittua pienempi. Tällöin saattaa olla mahdollista **hyväksilukea vaaditun projektiopintojakson tilalle** tutkintoon kaksi erillisistä opintojaksoa, jotka yhdessä kattavat projektiopintojaksolla saatavat tietotaidot ja kokemukset. Ideana hyväksiluvussa on siis osoittaa omaavansa projektiopintojaksolta saatavat tietotaidot kahden erillisen käytännön työkokemuksen kautta.

Sovellusprojektien esitteessä [Santanen, 2008] kuvataan ohjatusti suoritettavien Sovellusprojektien osalta mm. tavoitteita, tuloksia, aikataulua, hintaa, oikeuksiensiertoa, läpivientiä ja käytänteitä. Ohjeita Sovellusprojektin ohjatusti suorittaville löytyy dokumentista [Santanen, 2015a]. Sovellusprojektien korvauskäytänteitä, korvattavaksi esitettävältä ohjelmistokehitysprojektilta vaadittuja korvausehtoja ja korvausraportissa käsiteltäviä tietoja kuvataan ohjeessa [Santanen, 2015b]. Koulutusteknologian projektiopintojen hyväksilukemisen käytänteitä ja ehtoja sekä laadittavan raportin sisältöä kuvataan ohjeessa [Ekonoja].

2 Projektio-pintojaksujen hyväksiluvun periaatteita

Sovellusprojektin tilalle syventäviin opintoihin voidaan hyväksilukea ainakin opintojaksot

- *TIES404 Projektin hallinnan tietotaidot* (5 op) ja
- *TIES504 Tietotekniikan erikoistyö* (8 op).

Koulutusteknologian projektio-pintojen tilalle voidaan hyväksilukea ainakin opintojaksot

- *TIES404 Projektin hallinnan tietotaidot* (5 op) ja
- *TIES563 Koulutusteknologian kehittämistyö* (5 op).

Projektio-pintojaksolle *TIES475 Syventävä peliprojekti* ja *TIES505 Tutkimusprojekti* ei ole määriteltäviä vastaavia hyväksiluettavia opintojaksuja.

Opintojaksujen hyväksiluku vaatii henkilökohtaista opintosuunnitelmaa (HOPS), jossa sovitaan tutkintovaatimuksista poikkeamisesta. Opiskelijan tulee tarkastuttaa HOPSinsa suuntautumisvaihtoehdon tai maisteriohjelman opintoneuvojalla ja hyväksyttää vastuuprofessorilla.

Opiskelija hakee opintojaksos *TIES404 Projektin hallinnan tietotaidot* **hyväksilukua** laatimallaan raportilla, jossa hän osoittaa hankkineensa olennaisilta osin samat projektihallinnan tietotaidot kuin laitoksella ohjatusti projektio-pintojaksos suorittaneet. Toisen opintojaksos hyväksymiseen vaaditun raportin tarkastaa siitä vastaava tenttaattori. Molempien opintojaksos osalta opiskelijan tulee todistaa osallistuneensa projektiin ja kehitystyöhön työtodistuksilla, esimiehen allekirjoituksilla raporteissa tai joillakin muilla todennettavilla tavoilla.

Luvut 3–5 kuvaavat opintojaksos *TIES404 Projektin hallinnan tietotaidot* hyväksiluvun käytänteitä, esitettävältä projektiltä vaadittuja hyväksiluvun ehtoja ja laadittavassa raportissa käsiteltäviä tietoja. Opintojaksos **hyväksiluvun mahdollisuudesta kannattaa tiedustella** ennen raportin laatimista Jukka-Pekka Santaselta. Hän neuvoo hyväksilukuehtojen tulkinnassa ja raportin laatimisessa sekä tarkastaa ja hyväksyy hyväksilukuraportin.

3 Hyväksilukuehdot projektille

Työkokemusta omaavalla saattaa olla läpivietyinä useampia projekteja, joilla voi olla mahdollista hyväksilukea opintojakso *TIES404 Projektin hallinnan tietotaidot*. **Sopivaa projektia valitessaan** kannattaa hyväksilukuehtojen ohella huomioida projektista kulunut aika sekä projektista hankitut kokemukset ja tietotaidot. Tuoreesta projektista sekä/tai paljon kokemuksia ja oppituita asioita sisältäneestä projektista on helpompi laatia hyväksilukuraportti.

Hyväksilukua hakevan (jäljempänä hakija) on mahdollista saada opintosuoritus opintojaksos *TIES404 Projektin hallinnan tietotaidot*, jos projekti täyttää seuraavat **hyväksilukuehdot**:

- Projektin tulee olla kestänyt hakijan osalta kokopäiväiseksi laskettuna vähintään kolme kuukautta. Kokopäiväistä projektin kestoa laskettaessa huomioidaan osapäiväiset työsuhteet sekä rajataan työsuhteisiin mahdollisesti kuuluneet muut projektit ja linjatyt hyväksiluvettavan projektin ulkopuolelle.
- Projektissa tulee olla kehitetty selkeästi rajattavissa olevia ja yhteenliittyviä tuloksia. Esimerkiksi yksittäisten tulosten pienet virhekorjaukset ja räätälöinnit eivät täytä ehtoa.
- Tuloksia tulee olla kehitetty projektimuotoisesti, joten esimerkiksi linjatyömuotoinen toiminta ei täytä ehtoa. Lisäksi toiminnan on tullut olla suunnitelmallista ja hallittua.
- Hakijan työhön tulee olla sisältynyt useita projektin tehtäväkokonaisuuksia, kuten tarkoitusta, tavoiteasettelua, suunnittelua, toteutusta, laadunvarmistusta ja/tai dokumentointia. Kaikkiin tehtäväkokonaisuuksiin osallistumista ei edellytetä, mutta hakijalle tulee olla kertynyt näkemystä kehitystoiminnasta kokonaisuutena. Esimerkiksi projektipäällikkönä toimineella on mahdollisuus korvaamiseen ilman tulosten toteuttamiseen osallistumistakin.

- Työ on suoritettu yhtenä projektiryhmän jäsenenä siten, että hakijan roolit, vastualueet ja osuudet tuloksista ovat osoitettavissa.
- Työ on hakijan osalta sisältänyt suullista ja kirjallista viestintää.

Yhdestä em. hyväksilukuehdosta on mahdollista joustaa, jos muut selkeästi täyttyvät. Esimerkiksi korvaus voi olla mahdollinen yhden jäsenen projektiryhmän perusteella, kunhan projektioorganisaatioon on kuulunut useampia henkilöitä ja työ on vaatinut hakijalta viestintätaitoja.

Opintojakson hyväksiluvussa voidaan huomioida useampikin projekti, kunhan niissä on kehitetty samaan kokonaisuuteen kuuluvia tuloksia. Kokopäiväiseksi lasketut kolme kuukautta voivat siis sisältää saman hankkeen projektien työtunnit. Vaaditun työmäärän täyttymistä arvioitaessa ei tarkastella pelkkää kalenteriaikaa, eikä työmäärään lasketa linjatöitä ja muita projekteja. Tulosten pieniä korjauksia ja räätälöinteja ei ole mahdollista lukea osaksi projektia, koska ne yleensä toteutetaan linjatöinä. Sisällytettävien aikajänteitten työsuhteet ovat voineet olla osapäiväisiä. **Hyväksiluettavien projektien työmäärän tulee vastata vähintään kolmen kuukauden kokopäiväistä työsuhdetta.**

Opintojakson hyväksiluku on mahdollista tietotekniikan syventävät opinnot suorittavalle. **Hyväksiluettavat aikajänteet eivät voi limittyä jonkun toisen käytännön opintojakson aikajänteen kanssa.** Samalta ajanjaksolta ja samasta työstä ei siis voi saada opintojakson *TIES404 Projektin hallinnan tietotaidot* ohella merkintää esimerkiksi opintojaksosta *TIEA304 Harjoittelu* (4–12 op) tai *TIES504 Tietotekniikan erikoistyö* (8 op).

4 Hyväksilukuraportissa käsiteltävät asiat

Hyväksilukuraporttiin vaadittuja tietoja on helpompi ymmärtää **hyväksilukuehtojen taustalla olevien perusteiden** pohjalta. Syventävien projektiopintojaksojen läpiviennissä tulee kiinnittää huomiota muuhunkin kuin siinä toteutettaviin tuloksiin. Opintojaksojen oppimistavoitteisiin sisältyy tietotaitojen ja kokemusten saaminen toiminnan suunnittelusta ja hallinnasta, projektimuotoisesta työtavasta, ryhmätyöstä ja johtamisesta sekä projektiin sisältyvästä viestinnästä. Lisäksi opiskelijat analysoivat projektissa tehtyjä ratkaisuja sekä omaa oppimistaan ja kokemuksiaan. Hakijan tulee osoittaa hyväksilukuraportissa oppineensa olennaisimmat projektiopintojakson oppimistavoitteisiin sisältyvät projektin läpiviennin tietotaidot.

Hyväksilukuraportissa tulee käsitellä projektiin liittyen ainakin seuraavia seikkoja:

- Raportin alussa tulee mainita opintojakson nimi ja raportin päivämäärä tyyliin *TIES404 Projektin hallinnan tietotaidot, 5.5.2015*.
- Raportin alussa tulee mainita hakijan nimi, syntymäaika ja yhteystiedot.
- Projektin alkamis- ja päättymisajankohdat tulee mainita vähintään kuukauden tarkkuudella. Lisäksi tulee arvioida kyseiseen projektiin käytetyt keskimääräiset viikkotyötunnit huomioiden osapäiväisen työn sekä poislukien samanaikaiset linjatyöt ja muut projektit.
- Muut kyseisestä projektista kyseiseltä aikajänteeltä hyväksytyt nykyisen tai aiemman tutkinnon opintojaksot ja niiden opintopisteet tulee mainita. Jos samasta työstä ei ole hyväksytty muita opintojaksoja, asiasta tulee mainita yksikäsitteisesti.
- Projektin tuloksia ja saavutettuja tavoitteita tulee kuvata yleisellä tasolla muutamalla virkkeellä. Luottamuksellisia tietoja ei tule sisällyttää raporttiin etenkin, kun hyväksilukupäättös perustuu tulosten sijaan projektin läpiviennin kautta opittuun ja koettuun.
- Projektioorganisaation kokoa, suhteita tilaajaan ja asettajaan sekä projektioorganisaatioon kuuluvien rooleja (ei siis työnimikkeitä) ja vastualueita tulee kuvata parilla virkkeellä. Pääasialliset hakijan yhteistyökumppanit projektissa tulee lisäksi mainita rooleina.
- Hakijan rooleja, vastualueita ja tuloksia projektissa tulee kuvata parilla tekstikappaleella.
- Projektin läpivientiä tulee kuvata vähintään prosessimallin (tai mitä mallia prosessi pää-

osin vastasi), prosessin vaiheiden, suunnittelun, hallinnan ja raportoinnin, päätöksenteon ja hyväksymisen sekä muiden käytänteiden (annetut ja sovitut toimintatavat) osalta.

- Hakijan suullista viestintää projektissa tulee kuvata viestintämuotojen osalta muutamalla virkkeellä. Kuvattavia asioita ovat ainakin, millä tavoin projektiryhmän jäsenet kommunikoi keskenään sekä ketkä ryhmästä ja miten ryhmä oli yhteydessä tilaajan, asettajan, käyttäjien ja muiden kohderyhmien edustajiin.
- Hakijan kirjallista viestintää projektissa tulee kuvata ainakin mainitsemalla olennaisimmat projektiryhmän ja hakijan laatimat dokumentit.
- Hakijan tulee kuvata kokemuksiaan mm. hyvien ja huonojen valintojen osalta. Jälkiviisaana kannattaa mainita, mitä ja miten toimintatapoja olisi kannattanut muuttaa.
- Hakijan tulee kuvata parilla tekstikappaleella olennaisimpia oppimiaan asioita. Raportissa ei riitä luetella opittuja asioita, vaan kustakin tulee kuvata olennaisimmat opitut seikat.

Kokemuksia ja opittuja tietotaitoja tulee kuvata erityisesti projektimuotoiseen työtapaan, projektin hallintaan ja johtamiseen, ryhmätyöhön sekä suulliseen ja kirjalliseen viestintään liittyen. Kokemusten pohjalta esille nousseet toimivat, puutteelliset ja virheelliset toimintatavat toivotaan mainittavan tiivistetyksi.

Raportissa tulee kuvata **projektin tuloksia tiivistetyksi** muutamalla virkkeellä. Raportissa kannattaa kuvata kehitettyjä tai hyödynnettyjä tuloksia, kehitysvälineitä ja tavoitteiden saavuttamista ainoastaan yleisellä tasolla. Yksityiskohtia ja liiketoiminnan kannalta salassapidettäviksi katsottavia tietoja ei tule kirjata raporttiin.

Raportti on vapaamuotoinen, ja projektien laajasta kirjosta johtuen sille ei ole laadittu mallia. Lukurakennetta muodostaessaan kannattaa kuitenkin huomioida luvussa 4 kuvatut raportissa käsiteltävät asiat. Raportin suositeltu pituus on 4–8 sivua. Luvut ja sivut tulee numeroida. Raporttiin voi halutessaan sisällyttää kansisivun ja sisällysluettelon. Raportin rakenteen, esitystapojen ja kirjoitusasun osalta lisävinkkejä löytyy kirjoitusohjeesta [Santanen, 2000].

Hakijan kannattaa hyväksyttää laatimansa raportti työnantajalla ennen sen toimittamista hyväksilukuhakemuksen käsittelijälle. Raportti toimitetaan opintojakso hyväksyttäessä tiedoksi asianosaisille projektiopintojaksojen vastaaville ohjaajille ja opintosuoritukset opintosuoritusrekisteriin kirjaaville laitoksen opintosuhteereille.

5 Läpiviedyn projektin ja työmäärän todistaminen

Opintojakson *TIES404 Projektin hallinnan tietotaidot* hyväksymiseen tarvitaan hyväksilukuraportin ohella liitteenä joko **työtodistuksesta kopio kyseiseltä aikajänteeltä** tai **työnantajan allekirjoitus ja yhteystiedot raportissa**. Mahdollinen allekirjoitus kannattaa pyytää vasta raportin tultua hyväksytyksi.

Etenkin yleishyödyllisissä tai harrastuspohjaisissa projekteissa ei välttämättä ole olemassa kiinteää organisaatiota tai esimiestä, jolta voisi saada työtodistuksen tai allekirjoituksen. Tällöinkin **tehty työ tulee todistaa** vaikkapa parin projektiin osallistuneen allekirjoituksella tai versiohallinnasta otetulla hakijan suorittamat muutokset esittäväällä lokilistauksella.

6 Lisämateriaalia

Ekonoja Antti, ”Koulutusteknologian projektiopintojen (TIES468) korvauskäytänteet”, PDF-muodossa <URL: http://appro.mit.jyu.fi/kprojekti/koulutusteknologian_projektiopintojen_korvaaminen.pdf>, Jyväskylän yliopisto, tietotekniikan laitos, 30.4.2015.

Santanen Jukka-Pekka, ”Opinnäytteiden kirjoittaminen, lyhyt oppimäärä”, PDF-muodossa <URL: <http://users.jyu.fi/~santanen/info/kirjoittamisesta.pdf>>, Jyväskylän yliopisto, tietotekniikan laitos, 23.8.2000.

Santanen Jukka-Pekka, ”Tietotekniikan Sovellusprojekteja Jyväskylän yliopistossa”, HTML-muodossa <URL: <http://www.mit.jyu.fi/palvelut/sovellusprojektit/>>, Jyväskylän yliopisto, tietotekniikan laitos, 11.12.2008.

Santanen Jukka-Pekka, ”Tietotekniikan Sovellusprojektien ohje”, PDF-muodossa <URL: <http://www.mit.jyu.fi/palvelut/sovellusprojektit/projohje.pdf>>, Jyväskylän yliopisto, tietotekniikan laitos, 27.1.2015.

Santanen Jukka-Pekka, ”Sovellusprojektin korvauskäytänteet ja korvausraportissa käsiteltävät asiat”, PDF-muodossa <URL: <http://www.mit.jyu.fi/palvelut/sovellusprojektit/sovellusprojektikorvaus.pdf>>, Jyväskylän yliopisto, tietotekniikan laitos, 5.5.2015.